

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander RuttKay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Na severu svah spadá příkře do nivy říčky Rusavy, na jihu je svah pozvolný k potoku Žabínek. Lokalitu s nadmořskou výškou 193–198 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10000, list 25–31–08, v souřadnicích Z:J s. č.: 145:240, 157:201, 160:236 mm. K sídlišti z pozdní doby římské náleží šest objektů. Ze zásypu jam pochází v ruce i na kruhu vyrobená germánská keramika, zlomek kostěného hřebene nebo importované mortarium. Objekt č. 1001 lze označit za výrobní, kromě strusky v něm byly objeveny střížky bronzového plechu.

Marek Kalábek

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž), „Višňovce“ (Hulín-Pravčice 2). Jüngere Römische Kaiserzeit. Rettungsgrabung.

KOSTELEC NA HANÉ (OKR. PROSTĚJOV)

Kozí brada. Pozdní doba římská. Sídliště. Záchranný výzkum.

Nově prozkoumaná stavební jáma z pozdní doby římské, odkrytá na ploše určené k výstavbě domu manželů Ditrichových, posunula východní hranici dosud známého osídlení z této doby na lokalitě.

Miroslav Šmíd

Resumé

Kostelec na Hané (Bez. Prostějov), Kozí brada. Spätromische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

LADNÁ (OKR. BŘECLAV)

„Písečné jochy a blíže nespécifikované místo katastru“. Doba stěhování národů. Sídliště. Povrchový sběr.

Obr. 16: Ladná. Tzv. durynská klešťovitá spona. Abb. 16: So-called forcipate fibulae of "Thuringian type".

V roce 2007 byla na katastru obce Ladná pomocí detektoru kovu zajištěna bronzová klešťovitá spona (obr. 16, obr. 17, obr. 18). Autorům zprávy bylo umožněno prostudovat a zdokumentovat tento artefakt nalezený soukromou osobou. Nyní se předmět nachází v soukromé

sbírce. Tzv. durynskou klešťovitou sponu o celkové délce 5 cm lze přiřadit k časným exemplářům této vývojové skupiny. Jako analogické lze ve středním Podunají jmenovat exempláře z Ringelsdorfu a Bernhardsthalu v Dolním Rakousku z pozdního 5. a počátku 6. století (Tejral 2002, 329, Abb. 10:1, 6).

Obr. 17: Ladná. Tzv. durynská klešťovitá spona. Abb. 17: So-called forcipate fibulae of "Thuringian type".

Pravděpodobně také z katastru obce Ladná (bližší poloha bohužel neznámá) pochází bronzová jednoduchá spona s tordovaným lučičkem a s dlouhým obdélným zachycovačem (obr. 19), o největší délce 10,5 cm. Nejblíže analogie představují bronzová spona nalezená v hrobě č. 9 v Břeclavi-Líbivé (Macháček, Klanicová 1997, 60, Abb. 2:8) a železná spona z Nitry-Párovských Hájů (Pieta, Ruttkay 1997, 149, Abb. 11:1). Tyto spony vycházejí ještě z pozdně římských typů a jejich vývoj je znatelný i v tzv. předlangobardské skupině hrobů (Tejral 2002, 318). V případě spon z Ladné, Břeclavi-Líbivé a Nitry-Párovských Hájů lze pozorovat sloučení pozdně římských vývojových tendencí s novým prvkem, který představuje tordování lučičku, typické pro spony typu Prag (podrobně Schulze-Dörrlamm 1986, 600–605, Abb. 7-8). Spony typu Prag byly rozšířeny v druhé třetině 5. století od území Čech po Dněstr, dále v Karpatské kotlině a v Pobaltí (Schulze-Dörrlamm 1986, Abb. 8). Ze středního Podunají známe příklady ze Sládkovičova (Kolník 1980, 161, Taf. CLXV:4), Sásové (Schulze-Dörrlamm 1986, 712), Brna-Horních Heršpic (Tejral 1982, 85–86, 199–200, obr. 26:4), Carnunta (Schulze-Dörrlamm 1986, 712) a Steinmandlu (Szameit 1997, 236, 241, Abb. 5:9; Tejral 2002, 318, Abb. 1:7).

Na katastru Ladné se tedy setkáváme s výskytem spon z období druhé poloviny 5. až počátku 6. století. Přítomnost spony typu Prag poukazuje na vztahy ke středodunajskému kulturnímu okruhu, tzv. durynská klešťovitá spona pak k okruhu polabskému.

Jan Jílek, Jaroslav Jiřík

Literatura

Kolník, T. 1980 Römerzeitliche Gräberfelder in der Slowakei. *Archaeologica Slovaca – Fontes tom. XIV*. Bratislava.